EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 8.11.2018
COM(2018) 666 final

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

v souladu s článkem 395 směrnice Rady 2006/112/ES

1. OBECNÉ SOUVISLOSTI

Podle článku 395 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“) může Rada na návrh Komise jednomyslně povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl zvláštní opatření odchylující se od této směrnice, jejichž cílem je zjednodušit postup výběru daně nebo zabránit určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Jelikož tento postup stanoví odchylky od všeobecných zásad pro DPH, v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie by takové odchylky měly být přiměřené a mít omezenou působnost.

Dopisem, který Komise zaevidovala dne 28. listopadu 2017, požádalo Rumunsko o zavedení zvláštního opatření odchylujícího se od ustanovení hlavy XI směrnice o DPH při uplatňování mechanismu oddělených plateb pro některé kategorie osob. V rámci výměny informací mezi Komisí a Rumunskem požádala Komise o další vysvětlení a upozornila Rumunsko na řadu prvků, jež Komise považovala za nepřiměřené a obtížně odůvodnitelné. Komise zároveň Rumunsko vyzvala, aby svou žádost o odchylku pozměnilo tak, aby zohledňovala obavy vyjádřené Komisí. Rumunsko však uvedlo, že s argumenty a obavami předloženými Komisí nemůže souhlasit a odmítlo svou žádost o odchylku změnit.

V souladu s čl. 395 odst. 2 směrnice o DPH předala Komise dopisem ze dne 4. července 2018 žádost Rumunska ostatním členským státům. Dopisem ze dne 5. července 2018 Komise Rumunsku oznámila, že má k dispozici veškeré informace, které považuje za nezbytné k posouzení žádosti.

2. ŽÁDOST RUMUNSKA A MECHANISMUS ODDĚLENÝCH PLATEB

Rumunsko předložilo žádost o odchylku od hlavy XI směrnice o DPH, aby bylo oprávněno uložit povinný mechanismus oddělených plateb osobám povinným k dani a veřejným institucím, které mají daňové nedoplatky nebo které jsou předmětem úpadkového řízení. Mechanismus oddělených plateb by se měl vztahovat na transakce B2B a neměl by se vztahovat na osoby povinné k dani spadající do výjimky pro malé a střední podniky. Oddělené platby se použijí, pokud daňové nedoplatky přesahují částku 15 000 RON (přibližně 3 200 EUR) v případě velkých daňových poplatníků, částku 10 000 RON (přibližně 2 150 EUR) v případě středně velkých daňových poplatníků a 5 000 RON (přibližně 1 080 EUR) v případě ostatních daňových poplatníků a jsou po uplynutí 60 pracovních dnů ode dne splatnosti nezaplacené.

Rumunsko začalo uplatňovat mechanismus oddělených plateb dne 1. ledna 2018, aniž by vyčkalo odpovědi Komise na svou žádost.

Mechanismus oddělených plateb je alternativním systémem výběru DPH. Podle standardního postupu vybere osoba povinná k DPH za danou transakci od svého zákazníka (nebo třetí strany) platbu základu daně a DPH (v některých případech). Osoba povinná k DPH poté tuto transakci vykáže ve svém pravidelném přiznání k DPH. V závislosti na výsledku přiznání je DPH splatná osobou povinnou k dani, nebo jí může být vrácena. Je-li DPH splatná, osoba povinná k dani odvádí DPH

daňovému orgánu svého členského státu ve stanovených pravidelných intervalech (měsíčně, čtvrtletně apod.).

Použitím oddělených plateb se zavádí změna, neboť dojde k oddělení platby splatné částky DPH od základu daně. V případě Rumunska platí kupující základ daně dodavateli, přičemž DPH splatnou za předmětnou dodávku neodvádí přímo dodavateli, ale na účet DPH u rumunské finanční správy nebo rumunské finanční instituce.

Podle Rumunska je toto zvláštní opatření požadováno v zájmu zvýšení výběru DPH a boje proti daňovým únikům v oblasti DPH, a to zvýšením motivace k dobrovolnému placení DPH osobami povinnými k dani. Rumunsko má za to, že se uplatňováním oddělených plateb DPH zabrání podvodům spočívajícím v tom, že některé hospodářské subjekty neodvádí daňovým orgánům DPH, kterou přijali od svých zákazníků.

3. STANOVISKO KOMISE

Žádosti, které Komise obdrží v souladu s článkem 395 směrnice o DPH, se přezkoumávají s cílem ujistit se o tom, zda byly splněny základní podmínky pro udělení povolení, tj. zda navrhované konkrétní opatření zjednodušuje postupy pro osoby povinné k dani nebo daňovou správu nebo zda návrh zabraňuje určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Komise v této souvislosti vždy jednala rezervovaně a obezřetně, aby zajistila, že odchylky nenaruší fungování všeobecného systému DPH, mají omezenou působnost a jsou nezbytné a přiměřené.

Mechanismus oddělených plateb není běžnou formou placení DPH, ale spíše novinkou. Mezi členskými státy o něj roste zájem, neboť jej považují za nástroj, který jim pomůže v boji proti podvodům v oblasti DPH. Model oddělených plateb může mít různou podobu a každý model je třeba posuzovat samostatně, aby Komise mohla dospět k závěru, že ho lze odůvodnit na základě článku 395 směrnice o DPH.

Komise zastává názor, že některé prvky rumunského modelu oddělených plateb vyvolávají značné obavy, pokud jde o jejich přiměřenost.

Rumunský systém oddělených plateb se vztahuje na osoby povinné k dani a veřejné instituce, které mají daňové nedoplatky přesahující dané prahové hodnoty nebo které jsou předmětem úpadkového řízení. Komise se domnívá, že vymezení prahových hodnot v pevně stanovené výši pro tři kategorie osob povinných k dani nezaručuje rovné zacházení s osobami povinnými k dani v rámci stejné kategorie. Je skutečností, že prahová hodnota ve výši 15 000 RON by neměla stejný dopad na všechny velké daňové poplatníky, a ani prahová hodnota ve výši 5 000 RON by neměla stejný dopad na všechny maloobratové osoby povinné k dani, a to vzhledem k rozdílům v rámci těchto skupin. Komise se proto domnívá, že nelze odůvodnit přiměřenost tohoto systému pevně stanovených prahových hodnot a že lepším kritériem by mohly být prahové hodnoty související s procentním podílem z obratu.

V rámci rumunského systému oddělených plateb je navíc zákazník povinen ověřit rejstřík osob povinných k dani, na které se oddělení plateb vztahuje, a jednat v souladu s tím, což znamená oddělit čistou částku a částku DPH. Oznámení o zapsání

do rejstříku zasílají daňové orgány dodavateli, a nikoli zákazníkům. Rumunsko nepovažuje za nezbytné, aby dodavatel informoval zákazníka o nutnosti uplatňovat mechanismus oddělených plateb uvedením příslušné poznámky na faktuře. Kromě toho, pokud zákazník neuplatňuje mechanismus oddělených plateb a uhradí DPH na jiný účet než účet DPH dodavatele, je mu uložena pokuta ve výši 0,06 % nesprávně zaplacené částky na den, nedojde-li k nápravě ve lhůtě 30 pracovních dnů. Situaci však může napravit dodavatel (a nikoli zákazník) a převést danou částku ze svého hlavního účtu na účet DPH a informovat o tom zákazníka, čímž zamezí tomu, aby zákazníkovi byly uloženy sankce. Rumunsko uvedlo, že takový převod ze strany dodavatele je pouze možností, nikoli povinností, neboť odpovědnost za platbu DPH na správný účet DPH nadále nese zákazník.

Takový systém oddělených plateb představuje pro zákazníka neodůvodněnou a nepřiměřenou zátěž. I kdyby byla zachována povinnost zákazníka nahlédnout do rejstříku osob povinných k dani spadajících pod mechanismus oddělených plateb, dodavatel by měl mít alespoň povinnost informovat zákazníka o povinnosti uplatňovat mechanismus oddělených plateb tak, že ji zmíní na faktuře. Vzhledem k tomu, že v článku 226 směrnice o DPH jsou uvedeny údaje, které mají být uvedeny na faktuře, vyžaduje zařazení dalšího údaje odchylku od tohoto článku. Rumunsko nicméně dopisem ze dne 17. května 2018 oznámilo Komisi, že uvedení zmínky o použití mechanismu oddělených plateb na faktuře považuje za zbytečné.

Sankce uvalené na zákazníka v případě neuplatnění mechanismu oddělených plateb jsou podle názoru Komise nepřiměřené v případě, že dodavatel je i nadále povinen zaplatit DPH[1]. Tyto sankce by měly být spíše ukládány dodavateli, a to zejména proto, že může kdykoli opravit chybu převedením přijaté DPH na svůj účet DPH.

Je třeba připomenout, že článek 273 směrnice o DPH členským státům umožňuje ukládat další povinnosti, které považují za nezbytné k správnému výběru daně a k předcházení daňovým únikům. Nicméně kritérium přiměřenosti se vztahuje rovněž na opatření přijatá na základě uvedeného článku.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Komise domnívá, že rumunský mechanismus oddělených plateb není přiměřený sledovaným cílům, zejména cílům spočívajícím v zajištění správného výběru DPH a předcházení daňovým únikům.

Komise informovala Rumunsko, že povinnost, aby si neusazení obchodníci otevřeli bankovní účet u rumunské finanční instituce, by nebyla slučitelná s článkem 56 SFEU o volném pohybu služeb. Komise zároveň navrhla, že Rumunsko by namísto toho mohlo těmto obchodníkům uložit povinnost, aby si otevřeli účet u finanční správy, přičemž by tento účet musel být k dispozici rovněž v cizí měně. Rumunsko ve své odpovědi znovu prohlásilo, že na účet finanční správy není možné provádět platby v cizí měně.

Komise požádala Rumunsko, aby její obavy, pokud jde o přiměřenost výše uvedených prvků systému oddělených plateb, zohlednilo a mechanismus oddělených plateb odpovídajícím způsobem upravilo. Rumunsko však na žádost Komise nereagovalo kladně.

[1] Rumunsko informovalo Komisi, že nedochází ke změně odpovědnosti a že dodavatel je i nadále osobou povinnou zaplatit DPH.

4. ZÁVĚR

Na základě výše uvedených skutečností vznáší Komise proti žádosti Rumunska námitku.